

pri vrhu, pričakuj snega. — Voda se mora pijavkam preminjati po leti vsak teden, po zimi pa vsacih štirinajst dni.

5. Mehkužci. Polži. Kadar se približuje dež, pričezejo polži iz svojih lukenj na površje zemlje.

6. Ribe. Pričakuj dežja, ako se ob lepem vremenu ribe drže blizu površja, se pogosto igrajo in skačejo iz vode. Kadar se bliža vihar, so ribe bolj lačne in se rajše love na trnke.

7. Mrčesi. Kebri. Če majski kebri letajo pogosteje in v večjem številu, kakor navadno, pričakovati je lepega vremena.

Komari. Če se zbirajo komari zvečer ob solčnem zahodu v velike trope, bode lepo vreme.

Mušice. Če zvečer krožijo v zraku v velikih množinah mušice vkupe, bode drugi dan skoro gotovo jasno.

Mravlje. Pred dežjem mravlje prenehajo svoja dela, nosijo v sredo mravljišča svoje ličinke in se same v mravljišče skrivajo.

Muhe. Kadar muhe grizejo in so sploh bolj sitne kakor po navadi, tedaj bode vihar.

Pajki. Pred deževnim vremenom so pajki nemirni in tekajo na vse strani po svoji pajčevini. Ob takem času cestni pajek prede le kratke niti, stenski pajek pa ima glavo obrneno v sredo svojega gnezda. Če ob deževnem vremenu začne vrtni pajek popravljati pajčevino in presti daljše niti, stenski pajek pa drži glavo in noge zunaj gnezda, tedaj je pričakovati, da se vreme kmalu zboljša.

Čebele. Če zjutraj čebele ne odhajajo daleč od ulnjaka in se vračajo slabo obložene, tedaj bode grdo vreme. Če so čebele nenavadno hude in se zaganjajo brez povoda v vsacega, ki gre mimo, tedaj bode viharno.

Murni. Že davno se je opazilo, da se cvrčanje murnovo ravna po gorkoti zraka. Angličanka mis Bruk je prva natančno opazovala in se prepričala, da muren pri 60° F. (15.6° C) zacvrči v minuti 72krat. Za vsako daljšo stopinjo po Fahrenheitu (1° F = 0.6° C) zacvrči muren po 4krat več, za vsako stopinjo manj pa po 4krat manj. Opazovala je cvrčanje murnov 12 nočij in vselej se je toplota, ki jo je določila po cvrčanju murnov, popolnoma vjemalo s toploto, ki jo je kazal termometer.

Kmetijske raznoterosti.

Avstrijski kmetijski shod bode jeseni na Dunaji. Skliče ga na željo dunajske kmetijske družbe, kmetijsko ministertvo. Na tem shodu se bode razgovarjalo o nameravani reformi zemljiškega davka, o reformi kmetijske statistike in napravi zveze avstrijskih poljedelcev. Stalni odbor bode imel dne 25. julija sejo, da se določi dan, kdaj bode ta shod.

Prepoved izvažanja krme. Mej avstrijsko in ogersko vlado se vrše pogajanja, da bi se prepovedalo izvažanje krme iz našega cesarstva, ker jo bode letos v mnogih krajih zelo primanjkovalo.

Tvrdba Kathreiner izdeluje znano sladno kavo, ki je vedno bolj priljubljena in jako zdrava. Priporočajo jo zdravniki. Dosedaj so se navadni kavi privedale razne stvari, ki nimajo nobene hranilne vrednosti in so celo zdravju škodljive. Sedaj

se bode pa namesto teh stvari primešavala sladna kava, ki je jako redilna. To kavo priporočajo zdravniki bolnim na želodci, katerim se posebno priporoča z dolačkom ne premastnega mleka. Ta kava jako pospešuje prebavljenje. Dajati se ji vsekako mora prednost pred živce razdražujočim čajem. Ta kava se je poslednji čas tako popravila, da se lahko pripravlja kot navadna kava ali navadni kavi primešana, da je bolj zdrava. Ta zdravi pridelek je priporočati vsaki rodbini. Samo gledati je treba na tvrdko, da se dobi zares pravo blago.

Poučni in zabavni del.

Potopisne črte.

Iz Ljubljane v Ljubljano.

Spisuje Jos. Levičnik.

(Dalje.)

Da se pa povrnem zopet k popisu Karlovca nazaj, povem, da je bil on določen o vtemeljenji slunjskega graničarskega polka l. 1753. kot njegov glavni stan (Stabsort), kar je dalo mestu in trdnjavi nekako novo odliko, odprlo nove vire prihodkov, pomnožilo število vojaških dostojanstvenikov in pospeševalo v obče njegov razvoj. Leta 1777. pa je visokoslavna cesarica Marija Terezija povzdignila še Karlovec v čast kraljevega svobodnega mesta (königliche Freistadt). Vsled tega se je on sicer pričel razcvitati kot trgovsko mesto, kot trdnjava pa vendar nekako giniti. Vendar pa je v turški vojski leta 1788—1791. kot glavno zakladišče vojskeinega orodja še zelo dobro služil c. kr. armadi.

Zelo enako o tem času skrbelo se je od strani visoke vlade za razvitek Karlovca kot trgovsko mesto tudi s tem, da ste se na državne stroške gradile od tod dve cesti: Jožefinska do Senja, in Karolinska preko Kraljevice (Portoré) in Bakara (Buccari) do Reke. S tem se je zvezal tedaj Karlovec po dveh straneh z morjem in daljnim svetom. Pa to še ni bilo vse. V letih 1801—1809 zgradila se je po vodstvu generala Vukosovič-a nova, 131 kilometrov dolga in 8 metrov široka takozvana Lujizina cesta iz Karlovca naravnost v Reko. Ta preumetno zgrajena gorska cesta je pač najlepša, kar sem jih videl jaz v mojem življenji. Pospne se v izpeljavi zelo visoko, in znaša njeno najvišje mesto Ravnopolje (med Jelenjem in mrzlovodico) 825 metrov nad morskou planoto. Pri vsem tem pa, da prestopa mnogo višin, je tako umetno speljana, da ni nikjer treba vložiti takozvane coklje pod vozna kolesa. Škoda, da je ta general prezgodaj umrl. Moj pokojni stric pravili so mi o moji prvi vožnji ž njimi v Karlovec, da je ta general nameraval potegniti to cesto od Netretiča (Modrušpotoka) noter do kranjske meje pri Metliki. Prišel je bil v resnici tudi že s tem delom, pa le v nekoliko ožji meri. Kdor potuje iz Metlike v Karlovec, lahko vidi, na katerem mestu ravno je nemila smrt ustavila umetnemu generalu njegovo nameravano delo.

Leta 1809. je bilo za Avstrijo silno žalostno in osodepolno. Vsled nesrečne bitve pri Wagramu je na podlagi dunajske mirovne pogodbe z dne 14. oktobra